

URL: <https://prosvita.nazk.gov.ua/blog/dobrochesnist-ponyattya-skladovi-ta-istoriya>

2. Український кризовий медіа-центр: «Доброчесність – це чинити правильно навіть коли на тебе ніхто не дивиться», – голова НАЗК. URL: <https://uacrisis.org/uk/dobrochesnist-tse-chynyty-pravyln-navit-koly-na-tebe-niht-ne-dyvytsya-golova-nazk>

3. Європейська конвенція з прав людини (від 4 листопада 1950р., Рим). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004/conv#n328

4. Персональний сайт судді Таращанського районного суду Київської області Зінкіна Володимира Іванов: Судова практика. URL: <https://sudpraktika.wordpress.com/конвенція-про-захист-прав-людини/незалежний-та-неупереджений-суд/>

Науковий керівник: старший викладач Нестерчук Л.П.

Дуда Ігор Миколайович

студент 1-го курсу магістратури

факультету судового та міжнародного права

Національного університету «Одеська юридична академія»

ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТІВ

Знаковою подією в історії адвокатури та адвокатської спільноти України, що вперше визначила етичні особливості діяльності даного інституту, є прийняття у 1999 р. Правил адвокатської етики (ПАЕ), які фактично стали моральним кодексом адвоката. До того часу говорити про межі та обсяг адвокатської етики на вітчизняних теренах можна було хіба що з власних міркувань. Та лише з прийняттям Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 р. № 5076-VI питання дотримання адвокатами Правил адвокатської етики (ПАЕ, Правила) стало особливо актуальним, які згодом, 17.11.2012 р., були затверджені Установчим з'їздом адвокатів України [1].

Адвокат, здійснюючи свої професійні обов'язки постійно стикається з проблемами етичного характеру. Завдяки особистим, етичним, комунікативним якостям, перелік яких можемо знайти в деонтологічних стандартах, здобуваються такі показники як успішність, оперативність та ефективність адвокатської діяльності. Таким чином, можна стверджувати, що адвокатська діяльність фактично базується на чітко визначених етичних принципах, і без дотримання етичних норм вона неможлива [3, с. 205–214].

Кожен адвокат повинен неухильно дотримуватись етичних норм при наданні правової допомоги, в особливості, під час здійснення захисту в рамках судового процесу, адже це виступає надійною передумовою належного втілення основоположних, керівних принципів адвокатської діяльності. Такі принципи зобов'язують поводити себе з гідністю, достойно будь-де й будь з ким, як і належить освіченій та культурній людині.

Не слід забувати й про те, що адвокат повинен підтримувати не лише власний імідж, а й, дотримуючись етичних аспектів своєї професійної діяльності, зберігати й підвищувати авторитет адвокатури в цілому, формуючи надійний пласт для визнання та довіри в суспільстві, адже наразі цей інститут є одним з небагатьох, що користується повагою серед українців, оскільки його діяльність спрямована на захист прав, свобод та законних інтересів людей.

Моральна складова виступає обов'язковою умовою в діяльності правника та має бути першочергово розглянута ним, бо він має справу, що корелює з життям і смертю, честю та гідністю людини. Саме тому адвокат у професійної діяльності керується обов'язковими для нього правилами поведінки – адвокатською етикою.

Особа, яка бажає отримати статус адвоката та свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю, повинна скласти кваліфікаційний іспит (п. 1 ч. 1 ст. 9 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»), який полягає у виявленні теоретичних знань у галузі права, історії адвокатури, адвокатської етики особи, яка виявила бажання стати адвокатом, а також у виявленні рівня її практичних навичок та умінь у застосуванні закону.

Дотримання адвокатами правил етичної поведінки впливає з вимог п. 1 ч. 1 ст. 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05. 07.2012 р., яким передбачено коло обов'язків адвоката, серед яких обов'язок «дотримуватися присяги адвоката України та Правил адвокатської етики», що кореспондує з положенням ст. 11 Закону, де зазначено, що при складенні присяги адвокат в урочистій обстановці бере на себе зобов'язання, окрім іншого, «дотримуватися... правил адвокатської етики» [4, с. 46–47].

У разі, якщо адвокати не виконують своїх професійних обов'язків, передбачених Правилами адвокатської етики або законодавством, відповідним міжнародним стандартам, таким як вірність інтересам клієнта, порядність, надання клієнтам допомоги всіма доступними засобами, підтримка гідності професії тощо, вони можуть бути притягнуті до

справедливої дисциплінарної відповідальності із застосуванням співрозмірних санкцій [5, с. 26–29].

Одним з обов'язків адвоката є підвищення рівня кваліфікації, що передбачає, зокрема, зміцнення власного усвідомлення правил адвокатської етики (п.3). Відповідно до п. 22 Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України (нова редакція), що затверджений рішенням Ради адвокатів України № 111 від 21.09.2019 р., адвокат за рік має отримати не менше ніж 2 залікових бали за навчання з питань правил адвокатської етики та стандартів професійної діяльності [6, с. 51–52].

Отже, враховуючи усе вищезазначене, констатуємо те, що на сьогоднішній день в правовому просторі України єдиним актом, що встановлює етичні норми діяльності адвокатів є Правила адвокатської етики. Дотримання положень, передбачених цим актом, є як міжнародним стандартом організації та діяльності адвокатури, так і необхідною запорукою підвищення довіри суспільства кожної з національних правових систем, а також повноцінного і ефективного функціонування інституту адвокатури з тим, щоб кожен, хто потребує допомоги, отримав її в належному обсязі. Тільки з урахуванням беззаперечного дотримання кожним адвокатом деонтологічних норм буде реалізовуватись соціальна роль адвокатури в демократичному суспільстві.

Список використаних джерел

1. Правила адвокатської етики, затверджені Установчим з'їздом адвокатів України 17. 11. 2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text>
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
3. Барабаш Т. О. Актуальні питання адвокатської етики та відповідальності за її порушення. *Проблеми законності*. 2019. Вип. 145. С.205-214.
4. Свида О. Г. Окремі аспекти додержання адвокатами етичних правил поведінки. *Вісник Одеської адвокатури. Спец. вип: Адвокатська етика*. 2019. С.46-47
5. Вільчик Т. Б. Деонтологічні засади діяльності адвокатів. *Вісник Одеської адвокатури. Спец. вип: Адвокатська етика*. 2019. С.26-29.
6. Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України від 21.09.2019 р., затверджений рішенням Ради адвокатів України № 111. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr111871-19#Text>

Науковий керівник: старший викладач Нестерчук Л. І.